

LAKIALOITE 4/1999 vp

Lakialoite laiksi ulosottolain 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa esitetään ulosottolain muuttamista siten, että täytöntöönpanotoimenpiteitä ei voida jatkaa yli 10:tä vuotta, mikäli tässä ajassa ei ole saatu perityksi yli 80:aa prosenttia alkupe- räisen saamisen korottomasta markkamäärästä. Mikäli velan alkuperäisestä markkamäärästä on peritty ulosoton avulla vähintään viidessä vuo-

dessa 100 prosenttia tai yli, velka katsotaan kokonaisuudessaan maksetuksi. Mikäli myöhemmin ilmenee, että velallinen on tahallaan tai huolimattomuuttaan jättänyt ilmoittamatta varojaan tai tulojaan, löytyneet varat voidaan ulosottaa ja ulosottoa jatkaa korkeintaan kymmenen vuoden ajan.

PERUSTELUT

Velkajärjestelyä on lain voimassa ollessa hakenut lähes 60 000 henkilöä ja maksuohjelmia on vahvistettu yli 40 000. Hakemuksista 7 000 on hylätty ja 2 000 järjestelyä on rauennut kesken. Joka sadas maamme asukas on hakenut velkajärjestelyä. Jos lasketaan velkajärjestelyä hakeneiden perheenjäsenet mukaan tähän lukuun, voidaan hyvin olettaa kahden prosentin väestöstä olevan suoranaisesti lain piirissä. Tässä ei ole mukana takaajien määrää, joka on velka-asioissa yleensä huomattava ja joiden asema velkajärjestelypäätöksissä on heikko.

Velkajärjestelyn kaltainen velkojen anteeksi- anto on mahdollistettava myös niiden ihmisten osalta, jotka ovat ylivoimaisten velkojen edessä ilman mahdollisuutta päästä velkajärjestelyyn. Muun muassa velkajärjestelyyn pääsyn ehtona oleva kahden vuoden yhtäjaksoinen työttömyys rajaa käytännössä suurimman osan pitkäaikaisyöttömistä velkajärjestelyn ulkopuolelle. Velat eivät nykyisen lain mukaan vanhene koskaan, jos

velkoja hakee saataviaan ulosoton kautta kerran 10 vuodessa.

Ylivelkaantuneiden joukossa on varmasti rikollisen toiminnan perusteella vahingonkorvausvastuun johdosta velkaantuneita, samoin kevytmielisesti velkaa ottaneita. Kuitenkin koko elämän kestävä velkavankeus ulosottotuomioiden, luottohäiriöiden rekisteröinnistä aiheutu- vien vaikeuksien ja mahdollisten rikosoikeudellisten tuomioiden lisäksi on kohtuuton seuraamus. Yhteiskunnan kannalta on perusteltua tarjota myös näille ihmisille mahdollisuus päästä velkajärjestelyn kaltaisten menettelyjen kautta tilanteeseen, jossa normaali elämä ja toisaalta verojenmaksu voi alkaa. Tämä olisi omiaan estämään syrjäytyneisyyttä sekä harmaata työntekoa. Käytännössä tämä voisi tapahtua ulosottolain ja velkajärjestelylain yhteen sovittamisella.

Ulosottolain kokonaisuudistuksen yhteydessä on otettava harkintaan ulosottovelkojen erityinen vanhentumisaika. Miljooniin markkoihin

nousevien velkojen maksaminen ei ole tavalliselle ihmiselle mahdollista ulosoton avulla. Tämän erityisen vanhentumisajan kuluttua umpeen olisi enemmistä ulosottotoimenpiteistä luovuttava. Mikäli velan alkuperäinen markkamäärä ilman viivästyskorkoja ja muita seuraamuksia olisi maksettu kokonaisuudessaan viidessä vuodessa, katsottaisiin velka kokonaan suoritetuksi.

Ulosotto 2000 -toimikunta on tammikuussa 1998 valmistuneessa mietinnössään pitänyt välttämättömänä sellaisen järjestelmän luomista, joka estäisi elinikäisen velkavastuun tai ainakin täytäntöönpanotoimien kohdistamisen velalliseen kohtuuttoman pitkän ajan. Tässä tarkoituksessa toimikunta on ehdottanut harkittavaksi yhtäältä mahdollisuutta säätää ulosottoperusteelle vanhentumisaika, ja toisaalta sovittelua suu-

ria velkoja velan syntyolosuhteisiin liittyvien syiden perusteella.

Esitetyn järjestelyn tarkoituksena ei ole mahdollistaa esimerkiksi rikollisella toiminnalla saatujen varojen ohjaamista omaan käyttöön sen jälkeen, kun ulosottooperuste on vanhentunut. Siksi velalliselle on asetettu korostettu velvollisuus ilmoittaa kaikki varansa ja tulonsa. Mikäli myöhemmin ilmenee, että niitä on huolimattomuudesta tai tahallisesti jätetty ilmoittamatta, voidaan ulosottoa jatkaa korkeintaan kymmenen vuotta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

ulosottolain 3 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 3 päivänä joulukuuta 1895 annetun ulosottolain (37/1895) 3 lukuun uusi 42 § seuraavasti:

3 luku

Yleisiä säännöksiä tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanosta

42 §

Erityinen vanhentuminen

Ulosottotoimenpiteitä ei voida jatkaa yli 10:tä vuotta, mikäli tässä ajassa ei ole saatu perityksi yli 80:aa prosenttia alkuperäisen saamisen korotomasta markkamäärästä. Mikäli velan alkupe-

räisestä markkamäärästä on peritty ulosoton avulla vähintään viidessä vuodessa 100 prosenttia tai yli, velka katsotaan kokonaisuudessaan maksetuksi. Mikäli myöhemmin ilmenee, että velallinen on tahallaan tai huolimattomuuttaan jättänyt ilmoittamatta varojaan tai tulojaan, löytyneet varat voidaan ulosottaa ja ulosottoa jatkaa korkentaan kymmenen vuoden ajan.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 1999

Kari Rajamäki /sd
Maija Rask /sd
Esa Lahtela /sd
Heli Paasio /sd

Jukka Gustafsson /sd
Matti Saarinen /sd
Säde Tahvanainen /sd